BIBEL OG BEKJENNELSE

Nr. 3 2026 Årg. 46

BIBEL OG BEKJENNELSE
utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365
Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,– pr. år
Bibelsitater er fra Bibel 2011 © Bibelselskapet, dersom ikke annet er nevnt
Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.), Egil Edvardsen og David Edvardsen
Redaksjonens adresse:
T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN
E-post: pastorwelde@gmail.com
Internett: www.luthersk-kirke.no
Bankgiro: 3361 16 43948
Ekspedisjon: Egil Edvardsen,
egil@luthersk-kirke.no, tlf. 99 03 98 56

DEN LUTHERSKE BEKJENNELSES-KIRKE (LBK)

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testamentes hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefellesskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Fra redaksjonen

Plikter vi alltid å lyde øvrigheten?

I Rom 13,1 leser vi: «Enhver skal være lydig mot de myndighetene han har over seg. For det finnes ingen myndigheter som ikke er fra Gud, og de som finnes, er innsatt av Gud.» Betyr dette at vi kristne må lyde myndighetene i alle ting? Det fins eksempler i Bibelen på tilfeller da de troende ikke skulle lyde myndighetene. Ett eksempel er fortellingen om Daniel og vennene hans i Dan 3. Da kong Nebukadnesar befalte at alle i riket skulle tilbe en gullstatue, nektet Daniel og vennene hans å gjøre det. De ville ikke lyde kongens bud. De ville lyde Guds bud om ikke å ha andre guder enn ham.

Når staten overskrider sine grenser og blander seg inn i oppgaver den ikke har noe med, skal vi ikke lyde den. Myndighetene har ingenting med å forsøke å være kirke. Dersom staten vedtar lover som angår tro og tilbedelse, gudstjenesteliv og Ordets forkynnelse, har den blandet seg inn i ting som Gud ikke har gitt den myndighet til. Disse ting er kirkens oppgave, ikke statens. Ja, selv om staten ville kreve av alle sine innbyggere at de skulle tro Guds ord, ville den gjøre noe den ikke har rett til. Gud har ikke gitt evangeliet og sakramentene til staten, men til kirken. Til staten har han gitt sverdet, det vil si makten til å opprettholde lov og orden, til å straffe den onde gjerning og belønne den gode.

I Apg 5 leser vi hvordan jødenes høye råd befalte at apostlene skulle slutte å forkynne evangeliet. Apostlenes svar var ganske enkelt: «Vi skal lyde Gud mer enn mennesker» (Apg 5,29). Selv om apostlene ble pisket og de jødiske lederne gjentok befalingen, nektet apostlene å lyde. «De lot seg ikke stanse. Både i tempelet og i hjemmene underviste de dag etter dag og forkynte evangeliet om at Jesus er Messias» (Apg 5,42).

Når myndigheter krever at vi skal være ulydige mot Guds ord og vilje, skal vi lyde Gud mer enn mennesker. Gud vil at vi skal lyde ham alene. Gud har kalt oss til å tilbe ham alene. Han har kalt oss til å høre og lære evangeliet og dele det til alle mennesker. Staten har ingen rett til å forby det som Gud befaler. En verdslig øvrighet har ingen rett til å forby oss kristne å oppfylle Jesu misjonsbefaling.

Som kristne forventer vi ikke at staten skal forkynne evangeliet og prøve å frelse sjeler. Det er ikke statens oppgave. Vi forventer ikke at staten skal være kristen. Staten skal ikke styre etter evangeliet, men etter loven og fornuften. Men vi vil heller ikke at staten skal latterliggjøre Bibelen og Bibelens undervisning, for eksempel gjennom skolens undervisning. Det vil vi kjempe imot. Når staten prøver å undervise i religion – og som oftest er det en falsk religion og utvannet kristendom – skal de troende stå imot. Men vi skal ikke gjøre opprør mot en stat som prøver å leke kirke. Vi skal bare la være å adlyde den. Vi skal lyde Gud mer enn mennesker.

Kristus er kongen i kirken og i hjertene til alle dem som tror evangeliet. Kristus er også kongen over alle nasjoner og regjeringer som han har gitt sverdet til. Han har all makt i himmel og på jord (Matt 28,18). Denne makt har han forsikret oss at han eier ved sin seierrike oppstandelse fra de døde og sin himmelfart. Men hans endelige seier over alle makter og myndigheter forblir skjult til den dagen da han skal åpenbare seg i sin herlighet og majestet. Mens vi venter på dagen, vil vi leve i lydighet til hans ord, både ved at vi viser de verdslige myndigheter lydighet og respekt fordi de er Guds tjenere, men også ved at vi lyder Gud mer enn mennesker når den verdslige øvrigheten befaler oss å synde mot Guds ord.

Egil Edvardsen

"Vårsol", Piet Mondrian

Døden får ikke siste ordet

Preken over Joh 11,17-45

Døden herjer mye og sterkt her på jorden. Døden har tilsynelatende veldig stor makt. Den er en fiende som kan gjøre oss både triste og sinte. Noen ganger tar den fra oss venner eller familiemedlemmer. Da blir det gråt og tårer. Eller døden banker på hos deg personlig – kanskje du får beskjed om at du på grunn av en sykdom bare har kort tid igjen å leve. Hver dag skjer det at mennesker får denne vanskelige beskjeden. For oss alle gjelder det at døden kommer nærmere dag for dag.

Ut fra Bibelen vet vi at det er synden og opprøret mot Gud som førte døden inn i verden. Dødeligheten blant menneskene har derfor lenge ligget på 100 %. Alle må vi dø, som følge av synden. «Syndens lønn er døden» (Rom 6,23). Synden skiller oss fra Gud, livets kilde. Og overlatt til oss selv er vi hjelpeløst fortapt – i dødens vold.

«Jesus gråt,» leser i vi i vers 35 av teksten vår. Det korteste av alle bibelvers, men svært dyrebart. Guds Sønn ble så beveget, det gikk så sterkt inn på ham da han nærmet seg vennen Lasarus' grav i Betania og møtte søstrene Marta og Maria og de andre som var overveldet av sorg og fortvilelse. Jesus var «opprørt og rystet i sitt innerste» (vers 33), på grunn av all sorgen og smerten som døden har ført med seg.

Nettopp derfor var han sendt til verden! For å ta et oppgjør med døden, vinne seier over den. Hvordan kunne dette gjøres? Hebreerbrevet forteller at han «ved Guds nåde skulle smake døden for alle» (Hebr 2,9) – som vår stedfortreder. Derfor måtte Guds Sønn først bli som oss, et menneske her på jorden. Siden menneskene er av kjøtt og blod, «måtte også han fullt ut bli som dem. Slik skulle han ved sin død gjøre ende på ham som har dødens makt, det er djevelen, og befri dem som av frykt for døden var i slaveri gjennom hele livet (Hebr 2,14-15).

Da Jesus ropte: «Lasarus, kom ut!» den dagen og den døde kom levende ut av graven etter fire dager, var det et forvarsel om det som skulle skje noen uker senere – i påsken i Jerusalem. Han skulle overgis til døden for våre synder og oppreises for vår rettferdiggjørelse (Rom 4,25).

Jesus visste på forhånd at denne undergjerningen med Lasarus kom til å øke motstanden mot ham enda mer blant de religiøse lederne i Jerusalem. Fra da av ville de satse alt på å få ham drept, fordi de hørte at mange kom til tro på ham på grunn av Lasarus.

Øverstepresten Kaifas kalte sammen Det høye råd og sa at nå måtte Jesus ryddes av veien så snart som mulig. Uten å vite det talte han profetisk om at Jesus skulle dø for folket: «Det er bedre for dere at ett menneske dør for folket, enn at hele folket går til grunne.» (Joh 11,50) Ja, han skulle ikke bare dø for jødefolket, men for alle folk, hele menneskeslekten. Som Jesus selv sa til Nikodemus: «For så høyt har Gud elsket *verden* at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt,

men ha evig liv.» (Joh 3,16)

Jesus visste hva som ventet ham etter det store mirakelet i Betania, arrestasjon og stor lidelse, ja han skulle lide helvetes pine på korset. Men han var villig til det, for å vinne frelse for oss.

«Nå er min sjel fylt av angst», sa han noen dager før han skulle lide og dø (Joh 12,27). Og fra skjærtorsdag kveld får vi vite at han «ble opprørt og sa: Sannelig, sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.» (Joh 13,21) I Getsemane-hagen sa han: «Min sjel er tynget til døden av sorg. Bli her og våk med meg!» (Matt 26,38). Jesus vet mye om sorg og angst. Han har vært der – og opplevd det, både på kropp og sjel.

«Lasarus, kom ut!» ropte Jesus, og hans ord hadde og har så stor og livgivende kraft at Lasarus' sjel ble kalt tilbake, og kroppen fikk livet igjen. Han kom gående ut av graven etter fire dager.

Samtidig som dette var et forvarsel om det som skulle skje med Jesu døde kropp på påskemorgen, var det også en generalprøve på det som skal skje på den ytterste dag, når Jesus skal vekke oss alle opp. Ja, om vi da ikke er blant dem som fortsatt er i live på jorden den dagen Jesus kommer tilbake. Han har sagt at det skal komme en time «da alle de som er i gravene, skal høre hans røst og komme ut» (Joh 5,28–29). De som ikke fikk en grav, de som har blitt kremert og kanskje fått asken sin strødd utover, skal også bli oppreist da. Ingenting er umulig for Gud.

Alle troende, som har levd og dødd i troen på Jesus, skal da få herliggjorte kropper – fornyede, hele, i bedre stand enn noen gang før, uforgjengelige og udødelige.

Jesus er «oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11,25–26), som han sa til Marta, Lasarus' søster, i Betania den dagen.

Og legg merke til dette: Livet som Jesus gir, omfatter oppstandelsen fra de døde, seieren over døden og graven, men det omfatter også livet *nå*. Jesus fletter disse to sammen når han sier: «Den som tror på meg, skal leve om han enn dør» (oppstandelsen fra de døde) - og så legger til: «Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø.» Det er livet nå! Det betyr at du ved troen på Jesus allerede nå har det evige livet. Du skal aldri dø – ikke den store Døden, døden med stor D, som ville skille deg fra Gud for alltid. Nei, det skal ikke skje deg. For du har evig liv allerede nå. Det begynte da du døde og ble begravet med Kristus i den hellige dåpen og ble reist opp til et nytt liv. Og det livet – som du allerede nå lever i – det livet med Kristus skal aldri ta slutt.

Når døden og sorgen møter oss her i denne verden, vet vi at han som sto ved graven til Lasarus og gråt, er den samme Jesus i dag. Han er ikke en fjern Gud som ikke bryr seg om tårene våre. Han kjenner vår sorg, angst og død. Og han har tatt alt dette på seg for oss.

Når du står ved en grav, når du savner en du har mistet, eller når du er redd for din egen død: løft da blikket mot Jesus og hør hva han sier: «Jeg er oppstandelsen og livet.» Han har gjort fullkomment opp for deg på korset. Han døde for dine synder og betalte hele din skyld. Hans dyrebare, uskyldige blod og død på korset – det veier tungt nok. «Det er fullbrakt!» Og han er oppstanden for at du allerede nå skulle få stå rettferdig for Gud.

Døden ble «oppslukt», seieren over døden var vunnet. «Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier?» spør Paulus (1 Kor 15,55). Dødens brodd er synden. Ja, giftbrodden er synden, men den har Jesus tatt – den har truffet ham, for at vi skulle slippe. Han har gjort ende på døden og ført liv og udødelighet fram i lyset ved evangeliet (2 Tim 1,10). Og i dåpens bad har han altså latt oss bli forenet med hans død, begravelse og oppstandelse, i kraft av hans mektige ord. Der har han gitt oss del i den seieren over døden som han har vunnet for oss.

Derfor skal vi fortsette å komme til de stedene der Jesus har lovet å møte oss: til Ordet, til dåpens løfter og til nattverden. Der får den skrøpelige troen vår næring. Der får vi igjen og igjen høre det samme evangeliet, livets ord: Kristus – for deg. Synden dine er tilgitt. Du tilhører Jesus. Han har vunnet deg – du er gevinsten!

Da kan du gå inn i tiden som kommer med en god trygghet. Selv om du ikke vet akkurat hva som venter deg her på jorden. Vi vet ikke hvor lenge vi får leve her, og vi vet ikke hva slags sorger eller gleder som ligger foran oss. Men vi vet hvem som går med oss – Jesus, han som er oppstandelsen og livet. Så kan vi leve livet vårt her og nå – elske vår neste, gjøre det gode vi får anledning til, be for hverandre, trøste dem som sørger og bruke tiden Gud gir oss – ikke for å fortjene livet, men fordi livet allerede er gitt oss i Kristus.

Vi får stole fullt og fast på ham som ropte: «Lasarus, kom ut!» Han skal også rope på oss. Hans ord har fortsatt like stor kraft og makt. På den siste dagen skal han reise oss opp til et liv der døden aldri mer skal herje, der ingen skal gråte mer, og der synd, sorg og smerte er borte for alltid. Døden får ikke det siste ordet. Jesus har det siste ordet.

Gud være takk og lov, som gir oss seieren ved vår Herre Jesus Kristus. Amen.

Tor Jakob Welde

Gud er kjærlighet

Bibelstudium over 1. Johannesbrev (4,7-10) – del 11

«Mine kjære, la oss elske hverandre. For kjærlighet er fra Gud, og hver den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet» (v. 7-8).

Kjærlighet til Gud viser seg i kjærligheten til brødrene. Det er en frukt av Ånden. Han er kjærlighetens Ånd. Kjærligheten er fra Gud. Den hører til Guds bilde, som de første menneskene ble skapt med, men som gikk tapt i syndefallet. Hadde synden ikke kommet inn i verden, hadde vi elsket hverandre fullkomment. Det hadde vært naturlig for oss å elske. Men nå er vi syndere, av naturen ikke i stand til å elske. Selviskhet er det grunnleggende motivet for alt vi planlegger og foretar oss, slik vi er av naturen, vel å merke. Et gudløst vesen er et ukjærlig vesen.

Men Gud har født oss på ny ved evangeliet. Kjærligheten til brødrene er et tegn hos oss på at vi er født av Gud, født på ny, blitt nye mennesker i Kristus.

Apostelen tilføyer: Den som elsker, kjenner Gud, og omvendt: Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud. Falske profeter både på Johannes' tid og i dag mener og påstår å kjenne Gud. Men deres kjennskap til Gud er som en kunstig blomst, uten lukt. Kjærlighetsløse mennesker kjenner ikke Gud. Selv om de hadde kjent alle hemmeligheter, hadde de ikke kjent ham (se 1Kor 13,2).

Den som elsker, kjenner Gud, nemlig med en sann kjennskap. Det finnes to slags falsk kjennskap til Gud. Den ene er å innbille seg at Gud er vred på oss. En slik Gud vil lete forgjeves etter. Det er en falsk kjennskap til Gud. En annen er den hovmodige forestillingen at Gud er nådig mot oss på grunn av våre gjerninger og vår fortjeneste. Å kjenne Gud rett er å tro på Guds Sønn som ga seg selv for oss. Den som kjenner ham, kjenner Faderen.

Denne sanne kjennskapen til Gud er Guds verk ved evangeliet. Apostelen Paulus skriver: «Gud, som sa: «Lys skal stråle fram fra mørket», han har også latt lyset skinne i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet i Jesu Kristi ansikt skal lyse fram» (2 Kor 4,6).

Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud, for Gud er kjærlighet. Gud er tvers igjennom kjærlighet. Hele hans vesen er kjærlighet. Nettopp derfor kan ikke den som ikke elsker, kjenne Gud.

Hvis det var slik at Gud bare delvis var kjærlighet, at kjærlighet bare var en side ved ham, en av mange sider, kunne det jo tenkes at man kunne kjenne Gud, nemlig andre sider ved ham, selv om man ikke elsket. Men nettopp siden Gud er kjærlighet tvers igjennom, kan den som ikke elsker, overhode ikke kjenne Gud.

Den som ikke vil tilgi sin bror, kan ikke kjenne Gud, for Gud er kjærlighet. Hans kjærlighet er tilgivende. Apostelen Paulus skriver: «Vær gode mot hverandre, vis medfølelse og tilgi hverandre, slik Gud har tilgitt dere i Kristus» (Ef 4,32).

Den som ikke vil bære over med sin brors svakheter, kjenner ikke Gud, for «kjærligheten skjuler en mengde synder» (1Pet 4,8).

Den som forakter og ser ned på sin bror, kjenner ikke Gud, for kjærligheten er ikke hovmodig (se 1Kor 13,4).

Johannes advarer oss mot å bedra oss selv. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for det er helt uforenlig med Guds vesen som er kjærlighet. Vårt gamle menneske har aldri kjent Gud.

«Og ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart for oss, at Gud sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle leve ved ham. Ja, dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder» (v. 9-10, fri overs.).

I det foregående har apostelen sagt at Gud er vesentlig kjærlighet. Men det kunne vi ikke visst om ikke Gud hadde vist det for oss ved virkninger av denne kjærligheten. Her i de neste versene, 9 og 10, viser apostelen derfor hvordan Gud har åpenbart og vist sin kjærlighet for oss. Apostelen trekker fram det aller største beviset på Guds kjærlighet, beviset som overgår alle andre bevis, nemlig at han har sendt sin Sønn til oss.

At Gud er kjærlighet, ser vi av at han har sendt sin Sønn til oss for at vi skulle leve ved ham.

Lignende sier Jesus til Niko-

demus: «For slik har Gud elsket verden, at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv» (Joh 3,16, fri overs.).

Guds Sønn er kommet for at vi skal ha liv, og det i overflod (se Joh 10,10). Han er livets brød. Den som kommer til ham, skal ikke hungre, og den som tror på ham, skal aldri tørste (Joh 6,35). Brødet er hans kropp som han ga til liv for verden. Den som spiser av dette brødet, skal leve til evig tid (Joh 6,51). Den som spiser hans kropp og drikker hans blod, nemlig ved troen på ham, har evig liv.

Guds Sønn er oppstandelsen og livet, den som tror på ham, skal leve om han enn dør, og hver den som lever og tror på ham, skal aldri i evighet dø (se Joh 11,25-26).

«Syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre» (Rom 6,23). «Av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave» (Ef 2,8).

Vi lever ved Guds enbårne Sønn som Gud har sendt til verden. «Det livet jeg lever nå i kjødet, det lever jeg i troen på Guds Sønn, som elsket meg og ga seg selv for meg» (Gal 2,20, fri overs.).

Uten Sønnen finnes ikke noe liv. For uten ham er vi skilt fra Gud. Ingen kommer til Faderen uten ved ham (se Joh 14,6). «Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12).

Fordi Kristus døde for oss, har Gud et evig liv å tilby og gi oss. Johannes skriver litt senere i sitt første brev: «Gud har gitt oss evig liv, og dette livet er i hans Sønn. Den som har Sønnen, har livet. Den som ikke har Guds Sønn, har ikke livet» (1Joh 5,11-12).

I 4,10 forklarer apostelen det forrige verset nærmere. Det gjør han først ved å klargjøre hva kjærligheten ikke består i: «Dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud.» Dette understreker at Guds kjærlighet til oss ikke er en selvfølge. Guds kjærlighet er ikke en belønning for vår kjærlighet. Guds kjærlighet er ufortjent. Vi har fortjent det motsatte. Av naturen var vi vredens barn, vi som de andre (se Ef 2,3).

Vi har nemlig ikke elsket Gud. Vi kan ikke elske ham av naturen. Det mennesket av naturen trakter etter, er ikke kjærlighet til Gud, men fiendskap mot Gud (se Rom 8,7). Vi har av naturen ikke den kjærligheten som Gud krever av oss i sin lov. Og forbannet er hver den som ikke holder fast på alt som står skrevet i loven og gjør det den sier (se Gal 3,10).

Så ikke dette er kjærligheten, at vi har elsket Gud. Men dette er kjærligheten, at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder.

Johannes har også tidligere i brevet kalt Kristus en soning for våre synder (2,2). Uttrykket «soning» (gr. *hilasmós*) er beslektet med navnet på nådestolen (gr. *hilastérion*), der ypperstepresten skulle stenke blodet fra israelittenes offerdyr (se 2Mos 25,17-22; 1Krøn 28,2). Skulle Gud kunne ha fellesskap med sitt folk, måtte hans vrede stilles. Synden måtte sones ved død, for syndens lønn er døden. Men ingen i folket kunne selv gjøre opp for sine egne synder eller noen andres. Det viste Gud ved å påby dem å ofre dyr i deres sted. De skulle forstå at de trengte en stedfortreder.

Men dyrene som de riktignok skulle ofre, kunne heller ikke ta bort synden. Det minnet Gud dem om ved å påby dem å gjenta ofrene regelmessig. De var forbilder på den kommende frelseren, Kristus, som er vår stedfortreder. Han er soningen for våre synder.

Straffen vi skulle hatt, ble lagt på ham, så vi skulle ha fred, og ved hans sår ble vi helbredet. Skylden vi alle hadde, kastet Herren på ham (se Jes 53,5-6). «Det som var umulig for loven, siden den sto maktesløs på grunn av vår syndige natur, det gjorde Gud. Han sendte sin egen Sønn som syndoffer, i samme slags skikkelse som syndige mennesker har, og holdt dom over synden i oss» (Rom 8,3).

Gud sendte sin Sønn til soning for våre synder. Dette er kjærligheten. Vi mennesker elsker det som er elskverdig. Gud elsker det som ikke er elskverdig. Guds kjærlighet er nåde. Apostelen Paulus skriver: «Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8).

Guds Sønn er selve løsepengen, betalingen som stiller Guds vrede og frir oss fra vår skyld. Det vi skyldte Gud, har Gud selv betalt for oss ved sin Sønn. Han er Guds eget offer, som også døperen Johannes slo fast da han så Jesus komme gående mot seg: «Se, Guds lam, som bærer verdens synd» (Joh 1,29, fri overs.).

Det samme slår apostelen Paulus fast når han sier: «Gud gjorde ham som ikke visste av synd, til synd for oss, for at vi skulle få rettferdigheten som gjelder for Gud» (2Kor 5,21, fri overs.).

Da Guds Sønn døde på korset, sonte han våre synder, altså ikke bare noen av dem, men alle, både arvesynden og alle gjerningssyndene, alle ugudelige tanker, gjerninger og ord og alle forsømmelser. Guds Sønns blod renser oss for all synd (se 1Joh 1,7). Han tok synden bort én gang for alle. Det trengs ikke lenger noe offer.

David Edvardsen

Så mange som sju ganger? (Matt 18,21)

Hvorfor har jeg valgt dette emnet? Fordi jeg tenkte å tale om tallet sju. Dette tallet likesom tallene tre, fire, ti og tolv har ikke så sjelden *en forkynnende, åndelig betydning i tillegg til den rent tallmessige.* Tallet sju forekommer ofte som et forkynnende tall. Det handler da om *Guds [3] nådige gjerninger med den i synd falne verden [4].* Jeg skal i dette foredraget forsøke å belyse det.

I bibelsitatet i overskriften forekommer tallet sju i forbindelse med *nåden/syndstilgivelsen.* Jesus hadde sagt til disiplene sine: «Dersom dere ikke tilgir menneskene, skal heller ikke deres Far tilgi de misgjerningene dere har gjort» (Matt 6,15). Derfor lurer Peter på hvor mange ganger han må tilgi sin neste for å få Guds tilgivelse. Det falt naturlig for Peter, og det faller naturlig for alle mennesker, *å tenke logisk.* Det vil si: *Hva må vi gjøre* for å få Guds tilgivelse? *Hvilke krav må vi oppfylle* for å få komme inn i himmelen? Peter tenkte nok at sju ganger måtte være nok. Det er jo veldig mange ganger! Legg nå merke til hva Jesus svarer Peter: «*Ikke sju ganger,* men jeg sier deg: *sytti ganger sju!*» (Matt 18,22). Oi, oi! Hele 7 x 10 = 70, og dessuten x 7, altså hele 490 ganger! Er ikke det urimelig?

I tallet sju ligger foruten nåden også en forkynnelse av *Guds herrevelde over verden.* Det var ikke en klimaforandring uavhengig av Gud som gjorde at det først kom «sju år med overflod i hele Egypt» og deretter «sju år med hungersnød, så all overfloden blir glemt i Egypt», en sult som ødela landet (1 Mos 41,29ff).

Tallet sju brukes altså om *Guds makt og hans godhet og syndstilgivelse.* Han skulle *gi dem nåde i overflod.* Hvorfor sju? Tallet for den ene sanne Gud, verdens Herre og Skaper, er *tre,* for han er en treenig Gud. Og tallet *fire* er tallet for verden (jfr. uttrykket «de fire verdenshjørner» og «de fire kompassretninger»). Tre pluss fire blir sju, *tallet for Guds herrevelde og nådige omgang med den falne verden.* Paulus skriver: «*Gud er mektig til å gi dere all nåde i rikelig mål*» (2 Kor 9,8 – NB 88/07).

Tallet ti står for fullstendighet, så 7 x fullstendighetens tall 10 blir 70. Med andre ord: 7 x 10 betyr at *det mangler ingenting i Guds nåde. Guds nåde kan ikke bli komplettert av oss. Den er fullstendig, fullkommen. Sytti ganger sju* betoner at Guds fullkomne nåde er ufattelig stor, den er *overstrømmende.* Legg merke til når du leser Bibelen, hvor ofte ordet «overstrømmende» forekommer i sammenheng med Guds nåde og syndstilgivelse. Noen eksempler: Paulus skriver i Rom 5,15: «Om de mange døde på grunn av den enes fall, så er mye mer *Guds nåde og nådens gave blitt overstrømmende* for de mange i ett eneste menneskes nåde, Jesu Kristi nåde» (egen overs. fra SFB 2015[1]). «Døden fikk herredømme på grunn av ett menneskes fall. Hvor mye mer skal da ikke de som tar imot den overstrømmende nåden og rettferdighetens gave leve og herske ved den ene, Jesus Kristus?» (Rom 5,17 – egen overs. fra SFB 2015).

[1] SFB 2015: Svenska Folkbibeln 2015.

Ved Faderens elskede Sønn «er vi kjøpt fri med hans blod og har *tilgivelse for våre synder, takket være den rike nåde som han har latt strømme over oss* med all visdom og forstand» (Ef 1,7f[2]).

Noen eksempler fra Daniels bok

I Daniels bok fins det flere eksempel på hvordan visse tall og særlig tallet sju har en åndelig, forkynnende betydning. I det fjerde kapitlet i Daniels bok får den mektige verdenserobreren, den babylonske kongen Nebukadnesar, erfare *hvem som virkelig er verdens herre*, nemlig den treenige Gud (tallet 3) som råder over verden (tallet 4). Nebukadnesar hadde innbilt seg at han var verdens hersker. I en drøm som bare Daniel kunne tyde ved en åpenbaring fra Gud, får Nebukadnesar erfare *hvem som er verdens herre*: «Treet du så [i drømmen], var stort og kraftig. Toppen nådde til himmelen, og treet var synlig over hele jorden. ... Dette treet er deg selv, konge, stor og mektig som du er. Din makt har vokst, den når helt til himmelen og ditt herredømme til jordens ende» (Dan 4,20-22). Men treet skal hogges ned. Bare en stubbe skal bli igjen. «Han [stubben Nebukadnesar] skal vætes med dugg fra himmelen og leve som dyrene på marken inntil *sju tider* har fart over ham. ... *Sju tider* skal fare over deg inntil du forstår at *Den høyeste rår over menneskenes rike* og gir det til hvem han vil. ... *Riket skal igjen være ditt fra den tid du forstår at Himmelen har makten*» (v. 23-26).

Alt dette gikk i oppfyllelse og fikk sin begynnelse tolv måneder senere da Nebukadnesar gikk omkring på taket av sitt kongepalass og skrøt av at han hadde bygd opp det store Babel *«med min veldige makt ... til ære for min herlighet!»* (v. 28-30). Tallet «sju» understreker at det er Gud, ikke Nebukadnesar, som råder over jorden. Etter kongens fornedrelse opprettet Gud ham igjen og ga det babylonske riket tilbake til ham. Og Nebukadnesar sa. «Jeg priste Den høyeste og æret ham som lever evig: *Hans velde er et evig velde*, hans rike varer fra slekt til slekt» (v. 34).

Da Daniel hadde vært i babylonsk fangenskap i nesten 70 år og Kyros styrtet det babylonske regimet i år 539 f. Kr., la Daniel i de hellige skriftene merke til Herrens ord til profeten Jeremia: «Når *sytti år* er gått for Babel, skal jeg se til dere. Da skal jeg oppfylle mitt gode løfte for dere og føre dere tilbake til dette stedet», dvs. til Jerusalem (Jer 29.10). Daniel skriver: «Jeg vendte meg til Herren Gud for å søke ham med bønn og rop om nåde» (Dan 9,3). Han bekjente sine og folkets synder. «Vi har syndet og gjort urett. Herre, du som alltid er rettferdig, vend vreden og harmen bort fra din by Jerusalem, ditt hellige fjell! ... For det er ikke i tillit til våre rettferdige gjerninger at vi kommer fram for ditt ansikt med våre rop om nåde, det er i tillit til din store barmhjertighet. *Hør, Herre! Tilgi, Herre!*» (Dan 9,15-16; 18-19).

Allerede mens Daniel ba og bekjente sine og sitt folks synder, kom engelen Gabriel til ham med *Guds svar*. Befrielsen fra det babylonske fangenskapet etter 70 år var *bare en skygge av den sanne frelsen*. «Legg merke til ordet, så du forstår synet! *Sytti sjuere*[3] [nøyaktig som i Matt 18,22] er bestemt for ditt folk og din hellige by.» Legg nå merke til hva som er *den sanne befrielsen fra syndens slaveri*, hva Gud i sin makt skal gjøre ved sin Sønn, Messias! Han skal:

> bringe ondskapen til ende,
> gjøre slutt på synden,
> sone skylden,
> føre fram en evig rettferdighet,
> stadfeste det profetene så,
> salve den Aller helligste (Dan 9,24).

Med andre ord: Den virkelige befrielsen fra synden, dens fangenskap og slaveri, den virkelige syndstilgivelsen, kommer gjennom Messias, hans forsoningsgjerning og rettferdiggjørelse. *Denne ufattelig store og overstrømmende nåde* forkynnes med samme tall som i Matt 18, nemlig med *«sytti ganger sju»* eller *«sytti sjuere»*. Denne overstrømmende nåden er en ufortjent gave som har makt til å skape tro, føde oss på ny og i takknemlighet for den ufortjente nåden skape et nytt sinn som gjerne vil tilgi den som synder mot oss.

Trassig motsetning til nåde og tilgivelse

I Kains slektstavle kan vi lese om motsetningen, om vantroens uforsonlighet, om å hevde seg selv og være blind for Guds overstrømmende kjærlighet og nåde. Lamek sa til sine koner: «En mann dreper jeg for et sår, en gutt for en skramme. Kain skal hevnes *sju ganger*, men Lamek *syttisju ganger*» (1 Mos 4,23-24).

Jevnfør dette med Jesu ord i Matt 18 om å nekte å tilgi, ettergi skyld, etter å ha fått en ufattelig stor skyld ettergitt. Han som skyldte kongen den ufattelig store summen 10.000 talenter, fikk hele gjelden ettergitt (v. 24-27), men ville deretter ikke ettergi sin medtjeners lille skyld på 100 denarer og «fikk kastet ham i fengsel der han skulle sitte til han hadde betalt gjelden» (v. 28-30).

---

[2] Verbet *perisseúo* som er brukt i disse bibelstedene, betyr «være mer enn nok», «overstrømme», «finnes i overflod». Dessverre får ikke de norske bibeloversettelsene så godt fram dette viktige poenget som forfatteren ønsker å understreke, nemlig at nåden er mer enn nok for oss, at den er overstrømmende og fins i overflod (overs. anm.).

[3] Det hebraiske ordet som i norske oversettelser er oversatt med «uke», betyr ordrett «sjuer» (overs. anm.).

Tallet sju i Toráh

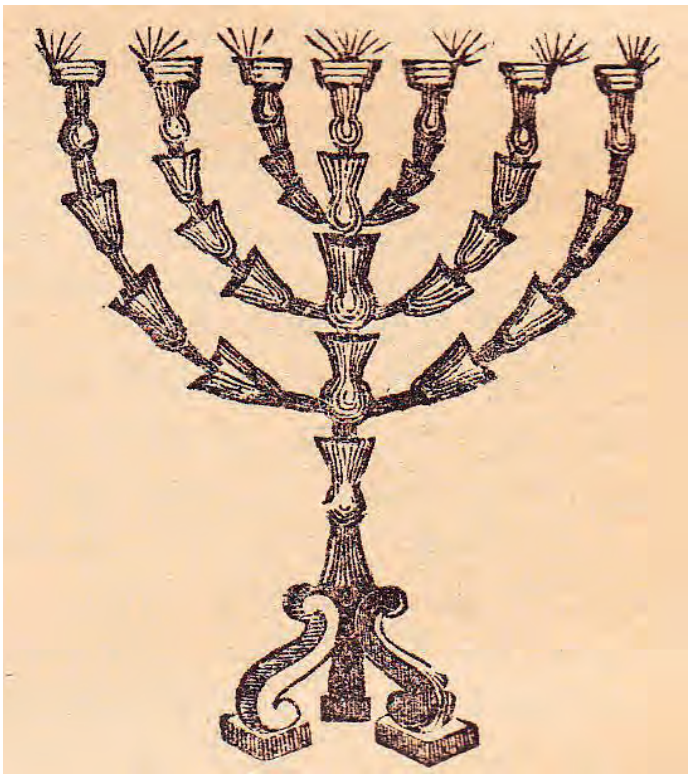
Har dere tenkt på hvor ofte tallet sju forekommer når Gud underviser Israel og oss om sine nådige gjerninger, sin frelse og sin omsorg for oss. La meg gi noen eksempler:

Prestevielsen av offerprestene som på Guds befaling skulle ofre de stedfortredende soningsofrene, skulle vare i sju dager: «I sju dager skal dere ikke forlate inngangen til telthelligdommen, helt til den dagen innvielsestiden er til ende. I sju dager skal innvielsen vare» (3 Mos 8,33). Offerprestens *oppgave* var gjennom ofrene som var et skyggebilde av Messias' stedfortredende forsoningsdød, *å gi Guds nådige syndstilgivelse til syndige mennesker.*

Fellesskapet med Gud var uforenlig med urenhet og synd. Den spedalske måtte derfor bli renset ved en nøye renselse «utenfor leiren», nøyaktig som syndere blir renset ved Jesu offer på Golgata utenfor Jerusalems bymur. Ifølge loven om den spedalskes renselse skulle presten skvette vannet «*sju ganger* på den som skal renses for hudsykdom» (3 Mos 14,7). Jevnfør hvordan Jesaja bruker ordet «*bestenke*» i sin profeti om Messias' renselse av syndere: «Slik skal han bestenke mange folkeslag» (Jes 52,14 – NB 88/07). Når det gjelder den som har blitt uren på grunn av en utflod, blir det foreskrevet: «Han skal telle *sju dager* fram fra den tid han ble ren» (3 Mos 15,13).

På den store forsoningsdagen skulle øverstepresten «ta litt av okseblodet og skvette det med fingeren mot soningsstedet, på østsiden. Foran soningsstedet skal han *sju ganger* skvette litt blod med fingeren» (3 Mos 16,14).

Påskelammet var et forbilde på Messias som frelser oss fra døden ved å ta bort vår synd. Han er vår renhet innfor Gud. Derfor skulle påsken og det usyrede brødets høytid feires i *sju* dager. *Intet syret*

(urent) måtte forekomme under denne høytiden. Guds overstrømmende nåde skulle prege hele livet til Guds folk. Derfor skulle de telle «*sju* hele uker» fram til ukenes høytid eller pinsen da de bl.a. skulle ofre «sju årsgamle lam, uten feil» (3 Mos 23,15-18).

Senere, *i den sjuende måneden*, skulle de feire den store soningsdagen på den tiende dagen i den sjuende måneden, og deretter fra og med midten av måneden skulle de feire «løvhyttefest for Herren i sju dager» (3 Mos 23,34f). Løvhyttefesten skulle *feires i glede over og takknemlighet for Guds nådige gjerninger* mot sitt folk under vandringen til det lovede landet.

«I det *sjuende* året skal det være sabbat, et hvileår for landet, en sabbat for Herren» (3 Mos 25,4), og «så skal du telle *sju sabbatsår* fram, *sju ganger sju år*, så tiden for de sju sabbatsårene blir førtini år» (v. 8). «Et *jubelår* skal det femtiende året være for dere» (v. 11 – NB 88/07). «Landet skal gi sin grøde så dere kan spise dere mette [egentlig: *i overflod* – overs. anm.] og bo trygt der. Det kan hende at dere spør: 'Hva skal vi spise *det sjuende året* når vi ikke sår og ikke samler inn grøde?' Men jeg vil sende *min velsignelse* over dere det sjette året, så landet gir grøde for tre år» (v. 19-21).

I tabernaklet og senere i Salomos tempel skulle *den sjuarmede lysestaken av gull* stå på sørsiden i det hellige rommet. De sju lampene *skulle lyse framover mot paktkisten* i det aller helligste, mot Guds ord og nådestolen. *Sju* lamper vitner om at Herren *gir oss sin overstrømmende nåde fra nådestolen* takket være renselsen ved det stedfortredende offerets blod. «Herren er mitt lys og min frelse», synger David (Sal 27,1).

Davids sønn Salomo bygde Guds tempel som et forbilde på Davids sønn Jesus Kristus, han som *bygger Guds tempel av levende steiner og selv er den dyrebare hjørnesteinen* (1 Pet 2,5-6). Når Salomo innvier tempelbygningen, hadde Gud ordnet det slik at det hadde tatt *sju* år for Salomo å bygge tempelet, *nådens tall sju.* «Så sto Salomo for Herrens alter midt foran hele Israels menighet» og lovpriste *Guds store nåde* mot sine tjenere: «Herre, Israels Gud! Det er ingen Gud som du, verken oppe i himmelen eller her nede på jorden. Du holder pakten og viser godhet mot dine tjenere ... Du har oppfylt med din hånd det som du hadde lovet med din munn ... det løftet du ga din tjener David, min far» (1 Kong

8,22ff). *I takknemlighet og glede for nåden varte innvielsesfesten i sju dager pluss sju dager.* «De [folket] tok farvel med kongen og dro hjem, hver til sitt, vel til mote og glade for alt det gode Herren hadde gjort mot sin tjener David og sitt folk Israel» (1 Kong 8,65-66).

Kong Hiskias tempelrenselse og reformasjon

Hiskia regjerte som konge i Juda i ca. 715-687 f. Kr. Frafallet fra Herren hadde gått veldig langt, og til og med det hellige tempelet var blitt skitnet til på en fryktelig måte. Da Hiskias ugudelige far Ahas døde i 715, kunne han ikke lenger akseptere den grove troløsheten mot Gud som rådet. Han samlet prestene og levittene for å rense tempelet og gjenopprette den viktige offertjenesten. Han sa til dem: «Hør på meg, levitter! Nå skal dere hellige dere selv og hellige huset til Herren, deres fedres Gud, og *få urenheten ut av helligdommen*! For våre fedre har vært troløse. De har gjort det som er ondt i Herrens øyne, og forlatt ham. De har vendt ansiktet bort fra Herrens bolig og snudd ryggen til. De har til og med stengt dørene til forhallen og slukket lampene, og *de har ikke brent røkelse. De har heller ikke ofret brennoffer i helligdommen for Israels Gud.* Derfor er Herrens harme kommet over Juda og Jerusalem. ... Nå ligger det meg på hjertet å slutte en pakt med Herren, Israels Gud, så hans brennende vrede kan vende seg fra oss» (2 Krøn 29,5-8.10).

Levittene og prestene adlød Hiskia. De gikk i gang med renselsen av Herrens hus «slik kongen hadde påbudt etter Herrens ord» (v. 15). «Så gikk prestene inn i Herrens hus for å rense det. *Alt urent som de fant i Herrens tempel, bar de ut* ... Så helliget de tempelet i åtte dager, og den sekstende dagen i den første måneden var de ferdige. Da gikk de inn til kong Hiskia og sa: 'Vi har renset hele Herrens hus, brennoferalteret med alt som hører til, og skuebrødsbordet med alt som hører til. Vi har satt i stand og helliget alt det utstyret som Ahas i sin troløshet fjernet da han var konge. Nå står det på plass ved Herrens alter'» (v. 16-19).

Den viktige offertjenesten – som pekte fram imot og var et forbilde på den eneste holdbare renselsen for Gud, syndenes tilgivelse ved Messias' stedfortredende soningsoffer – kunne nå gjenopptas. Og legg nå merke til tallet sju! «De kom med *sju* okser, *sju* værer, *sju* l am og *sju* geitebukker som syndoffer for kongeriket, for helligdommen og for judeerne. ... Prestene slaktet dem og bar fram blodet til alteret som et syndoffer, til soning for hele Israel. For kongen hadde sagt at brennofferet og syndofferet skulle være for hele Israel» (v. 21-24). Forsoningen med Gud grunner seg utelukkende på Guds overstrømmende nåde (tallet sju) ved blodet som ble utøst til syndenes tilgivelse.

Da det i slutten av 700-tallet for kong Hiskia og Jerusalems innbyggere så ut som om det ikke fantes noen redning fra den alvorlige assyriske hjemsøkelsen pga. folkets alvorlige opprørskhet mot Gud, ville profeten Jesaja rette folkets øyne mot den eneste redningen fra synd og død. Han bruker følgende billedspråk om Messias, den ufortjente nåden og lyset ved ham (legg merke til tallet sju): «Månen skal lyse som solen, og sollyset skal bli *sju* ganger så sterkt, lik lyset for *sju* dager, den dagen Herren forbinder sitt knuste folk og helbreder såret etter slagene» (Jes 30,26).

Tallet sju i Åpenbaringsboken

Åpenbaringsboken er *en trøstebok til alle kristne* som symboliseres av «*sju* lysestaker av gull» (1,12). *«De sju lysestakene er de sju menighetene»*, får Johannes vite (1,20). *Hvorfor sju?* Fordi de kristne midt under lidelsen og prøvelsene er formål for *Guds overstrømmende nåde*, en nåde som de skal la skinne videre til mennesker som befinner seg i åndelig mørke. Menighetenes forstandere eller pastorer kalles for «engler» (sendebud), for de er *utsendt av Gud, Guds kalte og utsendte tjenere.* De skal ikke forkynne mennesketanker, men bare forkynne Jesus Kristus, Guds ord. Johannes så i sitt syn hvordan Jesus Kristus holdt *sju stjerner* i sin høyre hånd (1,16). Han får vite at med disse sju stjernene menes de sju menighetenes sendebud. De skal altså la det himmelske budskapet lyse like klart som himmelens stjerner.

Tallet sju forekommer gang på gang i Åpenbaringsboken og kjennetegner hele bokens komposisjon. I sine himmelske syn så Johannes et lam som så ut som om det var slaktet (5,6). Også dette synet er til stor trøst for de lidende kristne. Lammet er Jesus Kristus, og ved at han ble dømt til døden i vårt sted og oppsto igjen, har han beseiret døden for oss. Det feilfrie offerlammet er ikke maktesløst: «Det hadde *sju horn.*» Horn står for makt, og *Jesus har makt til nådefullt (tallet sju) å beskytte og hjelpe sine barn.* Lammet hadde «*sju øyne*, og øynene er *Guds sju ånder* som er sendt ut over hele jorden». Det vil si: *Jesus ser alt som rammer oss og vil nådefullt ta hånd om oss.* Han er ett med Faderen og Hjelperen, Den Hellige Ånd. Ikke en eneste over hele jorden er glemt. Han ser og tar seg av alle med sitt nådige blikk, nøyaktig som han lovet sine disipler: «Jeg vil be min Far, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal være hos dere for alltid» (Joh 14,16). «Jeg er med dere alle dager inntil verdens ende» (Matt 28,20).

Seth Erlandsson, Sverige

Hva er det egentlig som motiverer oss til evangelisering?

Vi vet at evangelisering er viktig. Vi vet at Kristus befaler det. Vi vet at mennesker trenger evangeliet. Hvorfor er vi da fortsatt så redde, tynget av skyld, tause, defensive og ukomfortable?

Du har allerede sterke personlige grunner til å bry deg – mennesker du elsker, som du vet er på vei mot fortapelsen: Venner som ikke kjenner Jesus. Familiemedlemmer som ikke er kristne: en kjæreste, ektefelle, et barn, en forelder eller et søsken. Du vet at vantro er alvorlig. Du vet at Guds vrede samles opp til dommens dag. Du vet at evig, bevisst lidelse venter alle dem som ikke vet at Jesus døde for dem, eller som står imot Ånden og nekter å bli helbredet.

Jeg trenger ikke å si dette til deg, for du vet det allerede. Og faktum er at det ikke ville hjulpet deg – for selv om dette betyr noe, skaper det ikke «beredskap» for evangelisering. Alt dette er bare beskrivelser av lovens konsekvenser og resultater. Og faktum er at loven – hørt uten evangeliet – bare øker overtredelsene, uten å ta livet av synden som produserer dem.

Paulus visste også dette. Og mot slutten av Efeserbrevet vil Paulus at efeserne skal evangelisere. Han sier i Ef 6,11: «Ta på Guds fulle rustning, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep.»

Hvordan bekjemper vi djevelen? Og hvordan går Jesu rike frem mot Satan? Det skjer når hans folk driver med evangelisering ved å vitne om Kristus. Guds rustning handler i aller høyeste grad om at vanlige kristne – som du og jeg – evangeliserer.

Derfor bruker Paulus det bildet han gjør i vers 15: «Stå klar med fredens evangelium som sko på føttene.»

Paulus henspiller her på bildet i

Jesaja 52,7: «Hvor vakre de er der de løper over fjellene, føttene til den som bringer bud, forkynner fred, bringer godt budskap, forkynner frelse og sier til Sion: «Din Gud er konge!»»

Og det er derfor Paulus avslutter med ydmykhet og ber efeserne om å be for ham i vers 19: «Be også for meg. Be om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent.»

Paulus vil at efeserne skal drive med evangelisering. Han vil at også du skal gjøre det. Men han motiverer deg ikke til dette med skyldfølelse, ved å legge press på deg, ved å snakke om hvor viktig det er, eller ved å få deg til å føle deg enda verre ved tanken på helvete.

I stedet gir Paulus efeserne både lov og evangelium, og fremhever tre ting:

Du er for svak til å drive med evangelisering (v. 10–12)

Men Gud gir deg en styrke du ikke fortjener (v. 13–17)

Og Gud gir deg denne styrken gjennom bønn (v. 18–20)

For det første: **Du er for svak til å evangelisere (vers 10–12)**

La oss se på Efeserbrevet 6,10: «Til slutt: Bli sterke i Herren, i hans veldige kraft!» Paulus begynner med en formaning. Han sier at vi skal være sterke «i Herren og hans veldige kraft». Du må ha uendelig styrke. Guds kraft. Guddommelig styrke.

Vi er alle redde for å snakke om Jesus. Vi er alle redde for å bli avvist. Vi er alle redde for å gjøre feil. Og den sterke frykten er ikke noe du bare kan snakke deg ut av. Du kan ikke mane frem nok styrke i deg selv til å overvinne den.

Men evangelisering er enda vanskeligere enn som så – se bare på vers 11: «Ta på Guds fulle rustning, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep.»

Tenk på hva det innebærer: Ingen menneskelig metode eller strategi for evangelisering kan noen gang beseire djevelen. Ingen apologetisk argumentasjon kan bli overbevisende nok til å vinne over Satan.

LBK kan legge strategier og planer. I Europa kan vi la oss inspirere av de nyeste planene og idéene fra WELS, ELS og andre steder. Men ingen – verken amerikaner, svenske, finne, tysker eller brite – kan noen gang smi planer eller lage strategier like dyktig som Satan.

Satan har vært en intrigemaker helt fra begynnelsen. Og han er mye flinkere til det enn oss. Paulus peker på at alle menneskelige forsøk på å få andre til å tro er fullstendig meningsløse, når han forklarer vers 12: «For vår kamp er ikke mot kjøtt og blod, men mot makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette

mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet.»

Så om du i deg selv og ditt eget liv merker hindringer for evangelisering, sier Paulus at du fortsatt sterkt undervurderer hvor umulig det oppdraget vi har faktisk er. Hindrene er mye verre enn du kan forestille deg. De er kosmiske.

De som ikke tror, er ikke fienden. Problemene vi står overfor er dypere enn synlig fiendskap, ubehagelige samtaler, ateisme, islam, sekularisme, politikk, press fra familien eller kulturelt forfall.

Den amerikanske forfatteren H.P. Lovecraft skriver om kosmiske redsler som er så overveldende at man umiddelbart ville miste forstanden om man så dem. Det er slike fiender vi står overfor.

Bli derfor sterke i Herren og hans veldige kraft. Hvert klokt, menneskelig argument du kan komme på, vil slå feil. Hvert forsøk på å mobilisere egen styrke vil mislykkes. Vi er rett og slett for svake, for uforstandige og for menneskelige til å kunne drive evangelisering.

Se hvor små og ubetydelige menighetene våre er: I Storbritannia har vi en liten luthersk bekjennelseskirke. Den er ikke engang to år gammel, men plages allerede av problemer, angrep og konflikter. Jeg er allerede sliten, og helsen svikter.

Se hvor liten og ubetydelig LBK er. Også dere er rammet av problemer, angrep og konflikter – jeg vet ikke nøyaktig hva, men jeg vet at det finnes. For dere kjemper heller ikke mot kjøtt og blod.

Sammenlignet med Church of England og de skandinaviske folkekirkene, disse veldige, velutstyrte festningene for forvirring – hva er vi? Vi er ingenting. Vi er for svake til å evangelisere.

Men Paulus stopper ikke der. Han sier, punkt 2: **Gud gir deg en styrke du ikke fortjener (vers 13–17)**

La oss se på vers 13: «Ta derfor på Guds fulle rustning, så dere kan gjøre motstand på den onde dag og bli stående etter å ha overvunnet alt.»

Dette er Paulus' måte å si: «Stol på nådemidlene.» Tenker du noen gang på nådemidlene på denne måten? Som en rustning? Og hvordan virker en rustning? Den er ikke et serum for supersoldater eller et stoff du tar på slagmarken. Den gjør ikke meg sterk. I Salme 3 beskriver David Gud som et skjold rundt ham. En rustning er noe ytre, objektivt, noe utenfor deg selv. Gud forventer ikke at du skal være sterk for å kunne evangelisere. Han gir deg nådemidlene, for at han skal være sterk og utføre evangeliseringen gjennom oss.

Og i vers 14 begynner Paulus å forklare hva denne rustningen er: «Stå da fast! Spenn sannhetens belte rundt livet og kle dere i rettferdighetens brynje.»

Ikke den moderne musikkens belte. Det er ikke gjennom moderne musikksjangre at kirken vokser; Jesus sier i Matteus 28 at det skjer gjennom dåpen og Guds ords undervisning.

Men heller ikke tradisjonens og liturgiens belte: Å holde fast på tradisjoner, prestedrakter eller selve "gudstjenesteformen" er ikke det som bevarer kirken mot villfarelse. Paulus sier i Efeserbrevet kap. 4 at det er de offentlig kalte forkynnerne av evangeliet – de som underviser i Guds ord – som skal holde kirken fri fra villfarelse.

Paulus sier: Spenn på dere sannhetens belte. Den sannheten som nevnes i Ef 1,14, som Den Hellige Ånd bruker til å forsegle oss i troen. Den sannheten som nevnes i Ef 4,15, som vi taler til hverandre i kjærlighet for å bygge opp kirken. Den sannheten som ifølge Ef 4,21 er i Jesus.

Og hva er denne sannheten? Jesus Kristus er Herre. Det helvete som gjør krav på dine ikke-kristne foreldre, er ikke Herre. Den synden kjæresten din sitter fast i er ikke Herre. De vitenskapelige argumentene om at vi er utviklet over milliarder av år, er ikke Herre. Jesus er Herre.

Vi er for svake og uforstandige til å beseire helvete, vantro, synd og ethvert argument som reiser seg mot Kristus. Men det trenger vi heller ikke. Vi har en sannhet som seirer over alt dette for oss. Spenn denne sannheten rundt livet – ta på deg dette beltet.

Paulus skriver videre i vers 14 om å være kledd i «rettferdighetens brynje». Ikke et brystpanser som handler om å bli flinkere til å bekjempe synden utad. Ikke et panser som består i å være den beste medarbeideren på jobben eller det mest imponerende barnet i familien. David taler om denne rettferdigheten i Salme 32,1: «Salig er den som har fått sine lovbrudd tilgitt og sine synder skjult.»

Du trenger ikke å oppnå et visst nivå av helliggjørelse før du kan vitne om Kristus. Brynjen vi bærer, er denne: Vi er tilgitt. Vi er frikjent!

Men hva er det da som driver meg til å tale om Kristus? Det går Paulus videre inn på i vers 15: «Stå klar med fredens evangelium som sko på føttene.»

Dettte er ikke en beredskap som springer ut av skyldfølelse. Ikke en beredskap basert på vissheten om at mennesker går fortapt. Ikke en beredskap som bygger på intellektuell forberedelse eller utdanning.

Joda, innsikten om at mennesker er syndere og går mot fortapelsen er selvsagt et logisk argument for å drive evangelisering.

Men var det via logikk og fornuft vi fikk troen? Nei, det som gir oss beredskap til å forkynne evangeliet er det Luther forklarer i Den store katekismen, i avsnittet om trosbekjennelsen:

Ditt rykte blant ikke-troende er ikke herre. At folk snakker stygt om deg er ikke herre. Smarte argumenter om fossiler er ikke herre. Presset om at alle kristne bare skal "være ett", uansett hva de tror, er ikke herre.

Nei: Jesus er Herre., og du kan stole på ham. Jesus er full av barmhjertighet.

Men Satan har ingen barmhjertighet. Jesus døde for din synd, slik at du er rettferdig. Men Satan prøver

stadig å overbevise deg om at du ikke er verdig til å være et vitne (v. 16):

«Hold alltid troens skjold høyt! Med det kan dere slukke alle den ondes brennende piler» (Ef 6,16)

Satan prøver hele tiden å få deg til å føle skyld og skam, og at du ikke er verdig til å snakke for Jesus. Du har ikke vært kristen lenge nok. Du ble ikke født inn i den luthersk tro på samme måte som andre. Du har gjort for mange feil – i motsetning til de menneskene der borte. Du kan ikke huske fakta om håndskrifter eller argumenter for oppstandelsen. Du er rett og slett ikke god nok til å snakke for Kristus:

Det er den ondes piler – han som kalles anklageren. Og ja, pilene hans treffer, for utenfor Kristus er du ikke verdig, du er en synder, du er ikke dyktig nok.

Tenk på Job. Alt som ga synlig trygghet var tatt fra ham. Eiendelene hans var borte, helsen sviktet, ekteskapet var anstrengt – han hadde havnet i konflikt med kona – og ryktet hans var ødelagt av falske anklager. I sin svakhet hadde han ingen andre steder å vende seg; han manglet håp og overbevisende argumenter, og han hadde ingen imponerende eller dramatisk livsendring å vise til.

Derfor bekjente han rett og slett: «Men jeg vet at min gjenløser lever, og som den siste skal han stå fram på jorden.» (Job 19,25)

Satan sier at du er for svak til å vitne – fordi Satan lyver. Du trenger ikke være vis eller smart, og du trenger ikke lete etter avanserte argumenter.

Se hva Paulus sier i vers 17: «Ta imot frelsens hjelm og Åndens sverd, som er Guds ord.» (Ef 6,17)

Ikke et sverd som består av smarte apologetiske argumenter. Ikke vitenskapens og logikkens sverd. Ikke et sverd bestående av historiske bevis for evangeliets verdi i det vestlige samfunn.

Paulus sier: Åndens sverd, som er Guds ord. Hvorfor? Fordi Ordet virker. Nærmere bestemt: evangeliets ord.

I min menighet prøver vi å gjøre evangeliet så enkelt og tydelig som mulig, og så bare rett og slett å forkynne det. I sommer holdt jeg et foredrag hos Humanist Society i Manchester. Jeg begynte med loven: Vi er ikke gode mennesker. Gud burde egentlig ikke være vennlig innstilt til oss. Så gikk jeg videre til evangeliet: Men Gud er likevel vennlig innstilt til deg, og det ser du når du ser på Jesus.

Etterpå kom to unge ateister fram for å høre mer. Siden da har de kommet hjem til meg hver uke og fortsatt å stille spørsmål. Jeg har ingen smarte svar, så jeg fortsetter bare å snakke med dem om lov og evangelium. «Hva med dinosaurene?» spør de. «Det vet jeg ikke, men Gud vet. Og han sier at han skapte verden på seks dager, og jeg stoler på ham fordi Jesus døde for meg.» «Men hvordan vet jeg at det er sant?» «Fordi Jesus døde for deg, og Gud gir meg visshet om det – kom tilbake neste uke, eller kom til kirken hvis du vil ha den vissheten.»

Forrige uke – et år senere – kom en av dem endelig til kirken vår. Det er ikke takket være meg. Satan hadde gitt dem så mange smarte og overbevisende argumenter. Sammenlignet med Satan er jeg ikke smart; jeg er utrolig svak, dum, ubetydelig og uten strategi. Men jeg har et utrolig våpen som Satan ikke har. Jeg har Guds ord.

Det er Paulus' andre poeng: Gud gir deg en styrke du ikke fortjener.

Og til slutt, punkt 3: **Gud gir deg denne kraften gjennom bønn (vers 18–20)**

Se hvordan Paulus avslutter i vers 18: «Be alltid i Ånden! Våk og hold ut i bønn» (Ef 6,18) Husker du hva Luther sier i Den lille katekismen? «Guds rike kommer nok av seg selv uten vår bønn, men vi ber i denne bønnen at det også må komme til oss.» Og han forklarer ordet «amen» på denne måten: «At jeg skal være viss om at slike bønner behager vår Far i himmelen og blir hørt av ham. For han selv har befalt oss å be slik og har lovet å høre oss.»

Derfor ber selv den fremste evangelisten, apostelen Paulus, folk om å be for ham – se versene 18–20: «Våk og hold ut i bønn for alle de hellige, også for meg. Be om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent, det som jeg er sendebud for også mens jeg er i lenker. Be om at jeg ved evangeliet får frimodighet til å tale slik jeg skal.»

Og legg merke til hva han ikke sier: Be ikke om flere muligheter – som om jeg manglet det. Be ikke om bedre omstendigheter eller frihet – som om lenker skulle hindre oss fra å snakke.

Paulus sier i stedet: Be om frimodighet. Frimodighet til å forkynne evangeliet er ikke noe man er født med, ikke noe man kan skape i seg selv eller overtale seg selv til å ha.

Denne frimodigheten er akkurat som alle andre gaver vi har: noe Gud gir oss som en fri gave for Jesu skyld.

Så, hva er det egentlig som driver oss til evangelisering? Ikke skyldfølelse fordi vi ikke er bedre vitner. Ikke panikk for dem vi er glade i. Ikke å late som om vi er sterke.

Paulus gir oss noe bedre. Du er svak. Men Kristus er sterk. I deg selv har du ingen makt over Satan. Men Kristus har gitt deg sin rustning: sannheten, rettferdigheten, fredens evangelium, troen, frelsen og Guds ord.

Og så ber vi. Herre, gi oss ord. Herre, gi oss frimodighet. Herre, la evangeliet ditt forkynnes gjennom svake mennesker som oss.

Og så åpner du bare munnen. Ikke fordi du er sterk. Men fordi Kristus er Herre. Ikke for å si noe smart. Men rett og slett for å forkynne: «Jesus har tilgitt deg.»

Fordi hans ord virker. Fordi din gjenløser lever. Og fordi evangeliet er Guds kraft til frelse for hver den som tror.

Peter Myers, Storbritannia

Spørsmål og svar

Hvordan kan vi stole på Bibelen hvis den er skrevet av menneskelige forfattere?

Hvis vårt håp for evigheten avhenger av det Bibelen sier, trenger vi å vite at den er til å stole på. Det finnes mange såkalte hellige bøker, for eksempel den muslimske Koranen, de hinduistiske Vedaskriftene og Mormons bok. Hva er det som gjør Bibelen annerledes? Mye litteratur fra bibelsk tid kom aldri med i Bibelen. Hvorfor godkjente Guds folk i gamle dager Ester og Esekiel som en del av den hellige Skriften, men utelot Enoks bok? Hvorfor godkjente kirken på apostlenes tid Matteusevangeliet, men utelot Tomasevangeliet?

Gjennom århundrene har Guds folk tatt disse spørsmålene på største alvor: Hva er Guds ord, hva er ikke det – og hvorfor?

Inspirert av Den Hellige Ånd

Skriften selv forteller oss hvor den kommer fra: «For aldri ble noen profeti båret fram fordi et menneske ville det, men drevet av Den Hellige Ånd talte mennesker ord fra Gud» (2 Pet 1,21) «Hver bok i Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd, så det mennesket som tilhører Gud, kan være fullt utrustet til all god gjerning.» (2 Tim 3,16–17) «Om dette taler vi med ord som Ånden har lært oss, ikke med ord som menneskelig visdom har lært oss. Det åndelige tolker vi med ord som hører Ånden til.» (1 Kor 2,13)

Den Hellige Ånd ga Skriftens forfattere de ordene han ville de skulle skrive. Gud åndet inn i dem ("inspirerte") akkurat de ordene han ønsket at de skulle skrive ned på papyrus eller pergament. Vi kaller dette *verbalinspirasjon.*

Men å bruke Skriften til å erklære Skriften gyldig og pålitelig, er egentlig et sirkelbevis: Bibelen er Guds ord fordi Bibelen sier den er Guds ord. Hvor fins det bevis utenifra?

Bekreftet av Guds folk fra gammelt av

I noen tilfeller visste Guds folk av egen erfaring at budskapet de hørte, var Guds ord. Israelittene som slo leir ved foten av Sinai, så Herrens herlighet senke seg over fjellet. De hørte Gud tale. De så Moses stige opp på fjellet for å møte Gud. Det var

"Jesaja"
Ernest Meissonier

tydelig at loven og vitnesbyrdet som Moses ga folket, kom fra Gud. Folket så Guds pakt bli stadfestet med mirakuløse tegn og under: manna til å spise, vann fra klippen til å slukke tørsten deres, en sky- og ildsøyle som ledet dem. Da israelittene så ilden fra tabernaklet fortære de gudløse, og jorden åpne seg for å sluke de opprørske, visste de at Herren er Gud, at Moses var Guds tjener. Og budskapet som ble formidlet gjennom Moses var og er fortsatt Guds ord.

Gud talte gjennom Det gamle testamentets profeter, og folket kunne se at profetenes ord var sanne. Det var ikke alltid populært eller godt mottatt, men

menn som Jesaja og Jeremia forkynte et budskap som alltid var korrekt. De profeterte om ødeleggelse og gjenopprettelse, dom og tilgivelse. De sa hva som skulle skje, og det skjedde. Det var lett å kjenne dem igjen som sanne profeter med ord som kom fra Gud.

Det nye testamentets forfattere var øyenvitner til det Jesus gjorde. De var kjent for sin nære tilknytning til Kristus og sin pålitelighet som vitner. Apostlene var svært opptatt av å videreformidle sannheten om Kristus med største nøyaktighet. Da Peter talte til de troende om å finne en erstatter for Judas, sa han: «Noen menn var sammen med oss hele den tiden Herren Jesus gikk inn og ut blant oss, helt fra begynnelsen, da han ble døpt av Johannes, og til den dagen han ble tatt fra oss opp til himmelen. Nå må en av disse sammen med oss være vitne om at han er stått opp.» (Apg 1,21–22) Alle var øyenvitner.

Trenger du å bli overbevist om at Bibelen er sann? Les den! Når du leser Skriften, skjer et herlig mirakel. Den Hellige Ånd bruker Ordet du leser, til å skape tro nettopp på det Ordet.

Forskjellig fra andre skrifter

Vi kan påpeke hvor pålitelig Bibelen er. Den er historisk og geografisk korrekt. Den ble skrevet over nesten 1600 år av dusinvis av ulike forfattere, men er likevel helt samstemt. Den forutsier hendelser som skjedde langt senere. Den gir en presis beskrivelse av mennesker som av naturen er onde og trenger frelse. Alt dette er lett å få bekreftet.

Sammenlign bøkene som Bibelen består av med annen litteratur som ikke ble inkludert. Esekiels profetier gikk i oppfyllelse, og Esters bok gjengir faktiske hendelser, men Enoks bok inneholder ville historier påvirket av jødiske myter og ble skrevet av en ukjent forfatter (ikke Enok) i tiden mellom Det gamle og Det nye testamentet. Matteusevangeliet er en troverdig redegjørelse for Jesu virke, skrevet av Matteus (også kalt Levi), som vandret omkring sammen med Jesus. Tomasevangeliet derimot ble faktisk ikke skrevet av apostelen Tomas (det kalles en *pseudepigraf*, et ord som betyr at det har en «falsk påskrift»), og det motsier hva de kjente apostlene sier om Jesus.

Troende både på Det gamle og Det nye testamentets tid skilte mellom fakta og fiksjon, og de var svært opptatt av bare å føre videre sannheten.

Brukt av Ånden

Til slutt: Det er bare den kristne troen som holder fast ved at den hellige Skrift ikke er menneskers ord, men Guds ord. Trenger du å bli overbevist om at Bibelen er sann? Les den! Når du leser Skriften, skjer et herlig mirakel. Den Hellige Ånd bruker Ordet du leser, til å skape tro nettopp på det Ordet. Vi stoler på Guds løfter fordi Guds løfter har fått oss til å stole på Ham. Guds Ånd taler til oss gjennom Ordet og bytter ut uvissheten vår med overbevisning og skepsisen med tillitsfullt håp. På grunn av Åndens vitnesbyrd kan vi si med visshet at selv om Bibelen ble skrevet av menneskelige forfattere, er den inspirert og gitt av Gud selv. Den er uten feil, ja ufeilbarlig. Bibelen ikke bare *inneholder* Guds ord. Den *er* Guds ord.

Jesus selv trodde på den hellige Skrifts troverdighet. Han sa: «Skriften kan ikke settes ut av kraft.» (Joh 10,35) Jesus lærte at Moses skrev Toraen (de fem første bøkene i Det gamle testamentet), David skrev i Salmene, og profetene talte fra Gud. Jesus fra Nasaret forkynte og underviste, og han bekreftet at læren hans var Guds ord gjennom de underne han gjorde. «Tro meg: jeg er i Far, og Far er i meg. Om ikke annet, tro det for selve gjerningenes skyld.» (Joh 14,11)

Dette er den samme Jesus som sa at han fysisk skulle stå opp fra de døde på den tredje dagen, og så gjorde nettopp det for å bevise at han er Guds Sønn, vår Frelser fra synden, og at han er dem som har all makt til å gi oss udødelighet. Som Johannes skrev i sitt evangelium: «Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn.» (Joh 20,31)

Dette er ikke menneskers ord. Det er stemmen fra Gud som elsker oss og ga seg selv for oss. Han gir oss sitt ord for at vi skal kjenne ham og vite hva han har gjort for å frelse oss. Han åpenbarer seg for oss i Skriften for å gjøre oss til sitt eget folk for evig.

Jon Buchholz, USA
(Fra Forward in Christ 2/2026)

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON
Levert av Posten
NORGE P.P.
posten

RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20, 4331 Ålgård

En uthvilt sjel

Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er mild og ydmyk av hjertet, så skal dere finne hvile for deres sjel (Matt 11,29).

De fleste av oss trenger mer søvn. Kanskje har legen din oppdaget visse symptomer og sagt at du bør sove mer. Kanskje har partneren din eller foreldrene dine merket at du har blitt mer irritabel og sagt at du må sove mer. Kanskje har du selv sagt det samme til deg selv i lang tid.

Det er virkelig sant at fysisk tretthet kan føre til åndelig tretthet. Er du klar for, etter to søvnløse netter, å takke og prise Herren i tanker, ord og gjerninger og med uselvisk ydmykhet tjene menneskene rundt deg? Nei? Det trodde jeg heller ikke. Kroppslig hvile er helt klart en del av Guds plan for vårt fysiske og åndelige velvære.

Men ingen fysisk hvile i verden kan sammenlignes med den hvilen sjelen din trenger. Sjelen din ble skapt i Guds bilde til å kjenne Skaperen din, elske ham, bli tilfredsstilt av ham og tjene ham med glede. Men du ble født i en kropp og en verden der dette bildet for lengst var blitt ødelagt av synd. Med andre ord: Sjelen din ble født med søvnmangel.

Ikke rart at arbeidet med å behage Gud gjør oss mer utmattet nå enn da vi begynte. Ikke rart at de raske, små lurene vi kan få med verdslig visdom og nytelse gjør oss svimle og bitre. Ikke rart at den rastløse sjelen vandrer fra det ene til det andre. Sjelen din kan ikke finne den hvilen den trenger, og vi kan ikke skape den selv.

Vi kan bare ta imot den.

Ifølge Jeremia 6,16 ledet Herren israelittene: Spør etter de gamle stiene, etter veien til det gode! Gå på den, så skal dere finne hvile for deres liv. Jesus bekrefter dette så vakkert: Jeg er veien (Joh 14,6). Gud forsikret israelittene i 2. Mosebok 33,14: Mitt ansikt skal gå med, og jeg vil la deg få ro. Det er nettopp dette ansiktet og dette nærværet Jesus kaller oss til når han sier: Kom til meg (Matt 11,28).

I motsetning til en lege, ektefelle eller foreldre sier ikke Jesus bare at du skal hvile mer. Jesus er den hvilen som sjelen din virkelig trenger. Sjelen din finner ro i ham. For en rikdom sjelen din eier ved troen!

Fra Meditations

Jeg hørte Jesus si: «Kom til meg og hvil! Legg deg ned, du som er trett, legg hodet ditt på mitt bryst.» Jeg kom til Jesus som jeg var, så trett, utmattet og trist. Jeg fant et hvilested hos ham, og han gjorde meg glad. Amen.